
LAR-behandling i fengsel redder liv

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

AMANDA HYLLAND SPJELDNÆS

Universitetet i Oslo

Legemiddelassistert rehabilitering under soning reduserer risikoen for overdosedød etter løslatelse.

Illustrasjonsfoto: Naina Helén Jåma / NTB

Mange som løslates fra fengsel, vil dø av en overdose. Kan legemiddelassistert rehabilitering med opioidagonister, såkalt LAR-behandling, under fengselsoppholdet redusere overdosedødeligheten etter løslatelse?

I en nylig publisert studie med nesten 113 000 personer som ble løslatt fra et norsk fengsel i perioden 2000–22, var total dødelighet og overdosedødelighet de første seks månedene etter løslatelsen henholdsvis 889 og 211 per 100 000 personår (1). Blant dem som var opioidavhengige før soning, og som fikk LAR-

behandling under soningen, var totaldødelighet og overdosedødelighet de første seks månedene henholdsvis 42 % og 49 % lavere. Kjønn (mann), fødested i Norge, offentlig pengestøtte og psykisk sykdom økte risikoen for overdosedød.

– Denne studien er et godt eksempel på hvordan registerdata kan brukes til å belyse viktige kliniske problemstillinger, sier Eline Borger Rognli, som er psykologspesialist og konstituert leder for Seksjon for klinisk rus- og avhengighetsforskning ved Oslo universitetssykehus. For land som ikke tilbyr LAR-behandling i fengsel er denne studien særlig viktig, sier hun.

Norge har lenge hatt høye overdosetall sammenliknet med andre land. Men dødeligheten har gradvis gått ned de siste 20 årene parallelt med økt dekning i bruken av LAR-behandling.

– Denne studien er oppløftende og tyder på at LAR-behandling virker, sier Rognli. Hun mener at tiden i fengsel gir gode muligheter for å hjelpe dem som ellers er vanskelig å nå, men understreker også at behandlingen må videreføres etter løslatelse.

REFERENCES

1. Bukten A, Stavseth MR. Estimated effects of opioid agonist treatment in prison on all-cause mortality and overdose mortality in people released from prison in Norway: a prospective analysis of data from the Norwegian Prison Release Study (nPRIS). *Lancet Public Health* 2024; 9: e421–31. [PubMed] [CrossRef]

Publisert: 10. oktober 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0459

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. mars 2026.